

REVISTA ORĂȘTIEI

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERTIUNILE:

Un șir garmond prima-dată 5 cr., a 2-a oară 4 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr. Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sînt a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic în Orăștie (Szászváros).

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl. Pentru România și străinătate 4 fl. la an. Manuscripte nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate nu se primesc. Abonamentele se plătesc înainte.

Amăgitorii poporului.

Vai de turma care nu-și mai cunoaște pe păstorul ce-i vrea adevăratul bine, ci se ia de-a nebuna după vre-un glas prefăcut, viclean, ce o chiamă spre marginea prăpastiei, pe fundul căreia îi arată un strat de verdeață înșelătoare, la care lăcomind prostește, intră în prăpastia din care nu mai poate eși și unde apoi amăgitorii o pot frumușel despoia de pielea de pe ea!

Și e trist că trebuie să spunem, că avem noi Români pe alocurea comune întregi, cu popor mare, care au dat ori dau dovezi, că sînt întocmai de cuminte ca turma de mai sus.

Cetitorilor nostri le e cunoscută pricina cu școala dela Șoimuș (lângă Deva). Aveau oamenii școală slabă. Inspectoratul regesc i-a provocat să facă o școală potrivită. Preotul a îndemnat poporul să facă școală. Protopopul a ieșit în comună și a stăruit și dînsul pe lângă oameni să facă. Dar' turma credincioasă, stricată la inimă, nu auzia glasul binevoitor al păstorilor sei, și numai cu mare greu s'a luat într'o ședință a comitetului hotărîrea, că bine dară, dăm 400 fl. ca să se facă școală, dacă dă și consistorul dela Sibiu 400! — Auzi d-ta vorbă! Par'că consistorului dela Sibiu îi trebuie școala, nu lor, oamenilor din comună! In aceeași vreme domni de ungar de printre ei, adunându-i odată la comitet comunal, le spuneau: eacă oameni buni, guvernul țerii ne îndeamnă să ne facem școală de stat în comună. Noi să hotărîm să primim, dară așa, că nu plătim nimic școlii celei noue, nici cele 5% (cinci cruceri după florin), nici altă dare, ci dacă vrea să facă statul dela sine școala.

Când au auzit oile din turma smințită ce iarbă verde e pe fundul prăpastiei spre care îi chema glasul diavolesc, s'a

bucurat în chip dobitocesc, și a sărit în brațele satanei, și azi e în Șoimuș școală ungurească, ear cea românească e închisă.

Acum să vedem urmările, după căteva luni dela deschiderea noii școli. Eată ce ni-să scrie:

Deva, Noemvrie 1896.

Onorată Redacțiune,

Îngăduiți-mi, vă rog, să aduc la cunoștința publicului cetitor al acestei prețuite foi, cum bietul popor din Șoimușul de lângă noi, îngrabă și pe călduț, se vede azi amăgit, înșelat, tras pe sfoară cu lăudata »școală millenară«.

Se știe că peste tot locul unde se încearcă deschiderea de școli de stat, zeloșii slujbași ai stăpînirii fac fel și fel de făgăduințe într'u amăgi poporul să ceară școli de stat. Li-se spune că ministrul va face școala, el va plăti pe învățător, și poporul prin școala de stat va fi »ușurat«, scăpând de aruncurile cele »grele« cu care trebuie să-și facă din al seu școală, să plătească pe învățător, și altele. Așa s'a făcut și cu poporul din Șoimuș. Ba au mers până acolo cu făgăduințele, că *poporul nu va da nici cele 5%*, și ministrul va cheltui totul! Dar' eată cum se dovedește amăgirea diavolească:

Îndată-ce s'au înscris copiii la vestita școală millenară, li-s'a pus o »taxă (plată) de înscriere« de **40 cruceri de fiecare!** De această taxă au fost mântuiți din 100 vre-o 10—15 băieți, ai căror părinți au avut atestat de paupertate (că-s sêraci), — sau mai drept spus nici acestia n'au scăpat, căci pentru atestate au trebuit să plătească notarului câte 20—40 cr. sau să-și facă o zi de lucru.

Dar' asta ar fi calea-valea. Mai »bună« e, că **toți părinții copiilor înscriși la această școală, afară de cei 10—15 scutți ca fiind sêraci, au căpătat provocare prin antistia comunală, dela epitropia acestei școale, că până în 20 Nov. să solvească la epitropie câte 2 fl. didactru de fiecare școlar!**

Și vor trebui să plătească. Pe provocare stă că de nu plătesc li-se trimite execuție pe cap!

Să zicem că un părinte are numai un copil sau copilă la școală: el e »ușurat« cu 2 fl. 40 cr. pentru dînsul; apoi cele 5% de care de sigur încă nu vor scăpa! Dar' dacă are 2—3 copii? și da dacă acestia mai și lipsesc dela școală și de fiecare lipsă are să plătească, fără cruțare, pedeapsă? Nu-i așa că e mare ușurare? Poate ajunge să-l coste școala și 10 fl. la an! Asta e ușurința cu care ne fericește școala de stat!

Să se asemene acum ușurința aceasta cu »greutatea« școalei confesionale, pentru a cărei susținere poporul trebuia să plătească o repartiție după clase, dela 45 cr. până la 1 fl. 60 cr. (cl. I: 1 fl. 60 cr.; II: 1 fl. 10 cr.; III: 85 cr., și clasa IV: 45 cr.) și *nimic altceva!* De »greutatea« aceasta poporul amăgit a fugit de-a nebuna la »ușurătatea« școalei de stat, pe vorba »Domnilor« de ungar ce l-au luat cu vorbă dulce...

Un îndurerat.

Ca să n'avem nici o umbră de îndoială despre adevărul celor ce ni-le scrie, corespondentul nostru ne-a trimis și o provocare ce un om, tată al unui fiu, i-a dat'o. Avem provocarea naintea noastră, cu pecetea școalei ungurești din Șoimuș. E scrisă în 10 Noemvrie, și poruncește omului să plătească cei 2 fl. până la 20 Noemvrie, așadar iute, în 10 zile, că de unde nu, executorul îi va face vizită!

S'ar cădea să avem milă de poporul nenorocit din Șoimuș, dar' n'o mai avem, Truditus'au cât omenește cu puțință a fost, și preotul și protopopul tractului, se-l lumineze asupra rēului, să-și arete prăpastia pe marginea căreia se află, dar nu s'a prins vorba de el deloc! Că acum e amăgit, despoiat, și așa va fi și de aci nainte, că hrănește pe un Ungur și-l plătește ca să-și prostească

pe fiii sei, în loc să dea crucerii la un învățător român care se-i învețe ceva pe copii, — își vrednicește soarta!

Noi îi socotim perduți pe acesti oameni, și dacă chiar mai vorbim despre ei, o facem numai ca doar' din trista lor pățanie, să învețe minte alții, și să se ferească a păți ca dēnșii!

Chivernisirea lor.

O foaie ungurească tânguindu-se că guvernul va urca cuota (partea cu care țeara contribuie la susținerea așezămintelor comune pentru întreagă împărăția), scoate între altele la iveală și mēsură în care au crescut dările pe țeară sub acest guvern, cât au ajuns acum acuși așa de grele, că nu mai pot fi ținute pe umeri de poporul plătitor.

Acum 15 ani, se plătia în întreagă țeara de tot 280 milioane ca dare. Azi, după abia 15 ani, guvernele ungurești »liberale« au întocmit așa lucrurile și au plănit atâtea minuni și netrebnicii, că dările au trebuit mereu urcate și azi ele sînt aproape îndoite: azi aceiași plătitori varsă în punga fără fund a țerii ca dare **480 milioane fl.!**

Datoriile statului erau înainte cu 10 ani atâtea, că se plăteau după ele camele la an 90 milioane floreni: azi după 10 ani, s'au mai urcat datoriile așa de mult, că *numai camele* după ele se plătesc la felurite casse mari de bani jidovești **130 milioane fl.!**

An de an fiecare minister, cel al școalelor, al trebilor din lăuntru, al lucrărilor publice, etc., cere tot mai mulți bani pentru trebuințele sale, ear' cheltuelile cu armata, ele singure cresc an de an câte cu 4 milioane!

Chiar și numai din aceste date poate orișicine vedea, pe ce mîni este încredințată cărna acestei nefericite patrii.

Și să nu se uite un lucru: să adună bani dela 17 milioane locuitori, și de cheltuit se cheltuesc numai pentru trebuințele și netrebunțele

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI“

Son et.

Din tot ce ni-a fost drag mai înainte,
Povești rămân și cântece 'nvechite;
Ne fură clipele, pe nesimțite,
Din flori mirosul, sensul din cuvinte...

Și 'n liniștea 'nserării, ce ne 'nghite,
Ca frunzele uscate pe morminte,
Se scutură aducerile-aminte
Pe inimile noastre ostenite.

Ruini sîntem, și ori-ce gând ne doare,
Căci e făcut din temeri și regrete.
Te blăstămăm, și totuși cu ce sete

Intindem buzele tremurătoare,
Vrăjita-ți undă să ne mai îmbete,
Vieață — pururea fermecătoare!

A. Vlahtuță.

O notiță filologică.

Ciobanii de pe coastele nordice ale Carpaților cari despart Ardealul de Maramurēș, au un obicei al lor particular de-ași numi cānii. Lucrul acesta m'a adus la un gānd ciudat.

Vechii grānișeri din ținutul Nāsēudului — oierii de pe coastele sudice ale Carpaților cari închid Ardealul în partea Nord-Ostului, — își numesc foarte des cānii »Turcu«, »Rusu« și »Burcuș«. In graiul poporului din Ardeal »Burcuș« e sinonim cu »Prusian«, cu Neamțul din Prusia. Odată am întrebat pe un cioban, dacă știe cine e Burcușul și de ce-și botează cănele așa. »Păi! nu Burcușul ne-a bătut pe noi pe-acolo prin țeara lui? Mare căne Burcușul! Și cănele meu tot Burcuș e«. Nāsēudenii au luat și ei parte cu regimentul lor de plāeși la rēșboiul din 1866, și au māncat papara Prusienilor, și astfel 'mi-am explicat lucrul, de ce Nāsēudenii dau cānilor un nume urgisit, numele unui popor dela care au māncat bătaie. Deci e de explicat și numirea Rusu și Turcu ce se dau cānilor.

Totdeauna s'a dat cānilor nume de oameni, de persoane urgisite. Virgiliu în cartea XI. vorbește despre un căne și-i zice *Umber*, adecă Umbru numele unui popor urgisit de vechii Latini. Creștinii au dat cānilor nume de zeități păgāne și de eroi ai

lumii păgāne greco-romane: *Diana, Hebe, Hector, Pluto* etc. Francezii își numesc cānii *Guillom, Bismark, Teuton* etc. Germanii și-i numesc: *Franzos, Louis, Napoleon* (mai scurt *Poli) Uini* (ouă, ouă!) etc. Lucrul e vedit și firesc de tot: așa te 'mpinge să dai numele cānilor, după numele omului pe care-l urești. Știu eu în București pe un Ardelean, înfocat ligist, care 'și-a botezat cānii *Tisa* și *Wekerle*.

Acum mă întorc la Moroșeni. Pe creștetul Carpaților se întālniau ciobanii nostri, Nāsēudenii, cu ciobanii din Maramurēș. Eu într'o vară, acum vre-o cincisprezece ani, am petrecut multe zile cu ciobanii moroșeni.

»Cum îți chiamă cănele?«

„Hābală“.

Numele acesta e foarte des. Nici un cioban însă nu știe ce însemnează Hābală.

»Dar' pe-al tēu?«

»Pe-al meu Piru“.

Pe-al altuia *Cimbru*. Pe-al patrulea *Zāgurta*.

»Dar' pe căteaua de colo?«

„Prusana“.

Despre ori-care căne voinic se zice că e hābală de căne; ear' despre cei rēutācioși și îndrāsneși se zice: au obiceiul lui hābală, că s'aruncă orbis pe tine«, acestia »hābālesc« sau »hābāesc« — nu în înțelesul vorbii lui Donici din fabula »Lupul și cucul«:

Omul este blānd ca oaia
Ear' cānii nici hābāesc.

Numele *Piru* nu e numele plantei *pir*, pentru-că acest cuvēt e rostit de Moroșeni *pcir* s'au *pchir*; numele cānilor e însă rostit curat *Piru*. *Cimbru* poate să fie numele plantei cimbru. *Prusana*, însă n'are a face nimic cu asēmēnătorul *Prusiana* (nemțoaică din Prusia), pentru-că întāiu Moroșenii zic *Burcușoaică* și nu cunosc de loc numele Prusian, și a doua: chiar să cunoască numele ar zice Prusiancă.

Gāndul meu cel ciudat e āsta: Nu sînt numele acestea moștenite de la Romani? Nu sînt nume de persoane ori de popoare urgisite de poporul latin? Hābala nu e Hanibal? Piru nu e Pirhus? Cimbru nu e numele poporului Cimbrii? Zāgurta nu e Iugurta? și Prusana nu e Porsena? N'ar fi lucru mare dacă ar fi așa. Numele celor mai temuți dușmani ai Romei au fost date de ciobanii romani ca nume cānilor, — fără temere de greșală, poate ori-cine susținea, că asta s'a făcut. Lucru frumos însă ar fi dacă aceste numiri de cāni într'adevăr ar fi păstrate de acum 2500 de ani!

Să pot face cercetări mai departe. Cei-ce să ocupă cu folclorul și cu fiologia pot să lāmurească lucrul.

G. Coșbuc.

alor 6 milioane de Unguri : numai ale lor școli și teatre și biserici și tot felul de așezăminte se spriginesc din visteria țării, a celorlalte 10—11 milioane de nemaghiari, cu nici o para, și tot nu s'ajung ! Dar dacă ar trebui să dea precum dreptatea și chiar legea poruncește, și pentru bisericile, școalele și așezămintele culturale și neamurilor nemaghiare atâta cât li-să cade după partea de dare ce o dau ?

Așa e ușor să te numești „nație cavalerescă” și să strigi după alta „büdös bocskor,” că iei dela „bocskor” din blid tot, și pui tot în „lovagias gyomor”-ul tău !

Se 'ntoarce roata...

Desvoltarea lucrurilor în Răsăritul Europei, a dat mult și demult de gândit puterilor mari europene. Cu stăpânirea Turcilor s'a făcut socoteala : 'i-s'a hotărât perirea ; 'i-s'au dat lovituri simțite, dându-se neatrănare multor popoare ce gemeau între ghiarele de crocodil ale păgânului, puterea lui restringându-o tot mai mult spre Țarigrad. Dar' prin retragerea puterii și înrîurii turcești de peste părțile cunoscute sub numele de Peninsula-Balcanică, dela Dunăre în jos, s'a dat chip de dezvoltare puterii ginții slave și înrîurii rusești peste acele părți. În mijlocul acestei nouă dezvoltări a acestei nouă ferberii, puterile europene simțiau și simt lipsa unui stăpânitor oare-care, ca să nu se trezească scăpate de un rău și date de altul. Și mulți ani de-arindul ele credeau a fi având acest stăpânitor în neamul unguresc, și vorbeau mult despre »menirea lui culturală«, vezi Doamne, în Răsărit, și se bucina într'una că *Ungurii sunt pionirii culturii în Orient!* Aceasta până la războiul ruso-român-turcesc. Acest războiu a scos apoi la iveală, că, decât Ungurii, mai aproape de Răsărit, și mai viteji și mai de oțel, se află în însuși acest Răsărit, *Românii*, popor pe care marile puteri îl cam uitau în socoteale lor ! Și deodată focul pentru vorba că Ungurii sunt »pionirii Orientului«, a început a perde din puterea sa, și la început mai puțin și mai cu sfeală, au prins să spună lumii, că dacă e vorba de oare-cari pioniri în Orient, de un razim, de un stăpânitor în mijlocul nouelor dezvoltări a lucrurilor, apoi doar' și mai aproape, și mai bun și mai firesc razim îl are Europa în *neamul românesc*, decât în cel unguresc, că *Românii* sunt și mai mulți și mai cuminiți, și mai vrednici de încredere, decât Ungurii ! Și nu se prea împotriva nimeni noului gând, și s'a așteptat ca vremurile să arate vredniciile acestor două neamuri. Și ele le-au arătat. Ungurii s'au dovedit gospodari răi, îngâmfăți, cari trag tot focul la oala lor și nu pot câștiga prietenia nimănui în lumea aceasta, ci sunt învrăbiți cu toată lumea, așa că la vreme de nevoie, cu ei numai sfinții lor pot să țină ; — ear' *Românii* au crescut și au înflorit cu mândrul lor stat de au pus lumea în uimire în cești din urmă 25—30 de ani, și stau bine cu toată lumea și sunt iubiți de toată lumea, — și urmarea acestora e, că ceea-ce după războiul cu Turcii se șoptia numai cu oare-care îndoeală, și de puținii oameni, azi se vorbește cu glas înalt și se scrie în cele mai de frunte foi din Europa !

Știm în ce chip se vorbea despre România mai lunile trecute când cu viziua Maiestății Sale Impăratului nostru la București, cum toți o preamăriau, și vorbele bune într'același înțeles, nu înceată, ci sporesc chiar.

Zilele acestea, de pildă, o însemnată foaie nemțască, »Neue Züricher Zeitung« a publicat ear' un temeinic articol, scoțând mereu și mereu la iveală însemnată culturală și politică, a neamului românesc în Răsărit. Dar' face nu-

mita foaie și o asemănare între acest neam și cel unguresc, și ajunge la sfârșitul, că *într'adevăr Românii sunt chemați și potriviți a avea în viitor un rol cu mult mai însemnat în socotelile Europene, decât Ungurii!*

Se întoarce roata!...

Din toate părțile!

Rar s'a mai dat lumii o dovadă în mare despre adevărul vorbii că »pe cine D-zeu vrea să-l bată, îi ia întâiu mintea«, — decum a dat-o aceasta Bánffy prin cele mai noue alegeri pentru dietă.

Om cu cerc îngust de vederi, pașa de odinioară dela Bistriță, vîzându-se ajuns prin un noroc prost, la un loc atât de înalt, și-a pierdut cumpătul, căci, zice o altă vorbă : e ușor să urci în sus, dar' e greu să nu amețești după-ce ai ajuns odată sus ! Vîzându-se dintr'un om mediu, ajuns deodată așa »domn mare«, a luat băta în mână, și dă în dreapta, dă în stînga, în toți cei-ce cutează a spune o vorbă împotriva Măriei-Sale ! Mai ales dat-a cu parul la alegeri ! Ear' acum cu lege roadele. În toate părțile, în toate țările, 'i-se împletesc vrednicite cununi, și 'i-se pun pe frunte. Eată câte o floriceică din acelea :

„Le Nord”, mare ziar francez, cetit în toată Europa, publică dela corespondentul seu, venit în Ungaria anume să vadă alegerile, un raport mai lung, în care între altele spune :

»Intorcându-mă din Ungaria, unde am fost de față la întâmplări revoltătoare, cred de datorita mea a arăta publicului internațional câteva mărturii personale, despre *bătălia electorală* ce a avut loc în Ungaria.

»Anul acesta alegerile maghiare au fost mai mult ca maghiare : ele s'au făcut sub domnia îngrozirii și a puterii brutale ! Nu mai e aci vorbă de o prefăcătoare de luptă între alegători, ci vorbă e de puștile Mannlicher, ale căror gloanțe trec prin șase oameni într'o linie ! Ei bine, aceste puști au intrat în scenă, și ele au făcut cu puțință alegerea deputaților guvernului !

Spunend apoi cum a mers corupția guvernului până a da 10—15 mii floreni pentru voturile dintr'o comună întreagă, și tot nuse simția asigurată, că a adus armata, urmează :

»In ziua alegerii cordoane de soldați încungiuiră orașele și satele și n'au lăsat pe cetățeni (pe cei-ce 'i știa contra) să meargă la vot ! Mai mult de 200.000 de soldați au fost puși sub arme ca să deie această *bătălie electorală* ! Ici-colo locuitorii se revoltară, dar' au fost împușcați ca câinii ! Dar' sângele vărsat strigă răsunare !

Descriind cum Slovaci au intrat în focul luptei sub steagul partidului poporal și câte au suferit în această luptă, marele ziar grăește :

»Slovaci au fost deșteptăți din amorțala lor ! Ei vor fi de aici înainte în stare să înfrunte luptele cele mai teribile ! Ei s'au împotrivit săbiilor și puștilor, și cele 200.000 de soldați nu au fost în stare să-i oprească a alege 20 de deputați partidului poporal ! La alegerile viitoare, ei vor trimite împreună cu frații lor Sârbi și Români, o deputație destul de numeroasă în dieta ungurescă, care să țină pe Unguri în șah !

„Ministrul Bánffy a învins, dar' stăpânirea maghiară e săruncinată în temelile sale ! Această deșteptare a naționalităților este începutul sfârșitului, și în curând atotputernicia ungurescă va fi perit !

Și din tonul articolului se vede bine, că marele ziar o și dorește din inimă aceasta. Noi asemenea !

Și alte zeci de ziare scriu tot așa, pe care însă noi din lipsa de spațiu nu le mai putem cuprinde.

Reprezentăția din Brad.

Țeara-Băței, 21 Nov. 1896.

Onorată Redacțiune,

Mulțumită zelului câtorva tineri din părțile noastre, de vre-o 3—4 ani încoace ni-s'a dat să putem lua parte la întruniri sociale cu însemnată menire culturală în Brad.

Pe lângă balurile succese, ni-s'a dat privilegiu să avem concerte și reprezentațiuni teatrale totdeauna bine reușite.

Așa a fost reprezentația piesei »Lipitorile satelor« în 1894, »Cărlanii« și »O noapte furtunoasă« la 1895, ear' în 19 a acestei luni :

„Sgîrcitul risipitor”, dramă în 4 acte de V. Alexandri, despre care doresc a vă raporta.

Figura de căpetenie, în jurul căreia se învîrte toată lucrarea dramei, e Antochi, sgîrcitul nesațios de bani (jucat de dl Dr. I. Radu). 30 de ani se lipsește până și de cele mai mici mulțumiri și adună o comoară de 20.000 galbeni. Când se arată pe scenă e slab, tușește și se vaietă mereu. Iși presimte sfârșitul și numai de Polidor (dl P. Cioran), fiul seu adoptiv e îngrijat, căci »e prea chel-tuitor«, de aceea chiamă pe prietenul seu Sandu Napoila (dl Dr. P. Oprea), ca să 'i-l deie în grije.

Slăbiciunea pentru fiul seu e atât de mare, încât deși o lume întrecăgă știa că e bogat, la început ascunde chiar și față de prietenul seu, și umblă să-l înduplece a face și el pe Polidor moștenitorul seu. Numai după-ce Sandu căinează pe Polidor că o să rămână peritor de foame, se trezește ca din vis și-l mină să-i aducă lada de lângă patul seu ca să-i arete cum îl lasă peritor de foame pe »dodorașul tatei«. Antochi la vederea banilor își uită de sine, vrea să-i sărute, să-i soarbă până-ce cade ca mort. Tocmai în strigătele desnădăduite ale lui Sandu, sosește Polidor cu mireasa sa Mașa (d-șoara Letiția Rimbaș), cu socru-seu maiorul Ioan Stacanovicu Hoailof (dl Al. Florea), cu d-na contesă de Pupăzâmburg (d-șoara Zoe Rimbaș) și ceilalți invitați.

În durerea sa Polidor roagă pe nuntași să-l lase numai cu mortul. Când zărește însă lada cu galbinii lângă tatăl seu, uită toate, ride, cântă de veselie. Într'aceea Antochi se trezește din leșin, îl vede ce face, se înfurie, îl blastemă, îl alungă din casa sa și-'și pune de gând să-'i răsună.

Cu ajutorul harnicului seu doctor (dl Ar. Florea), Antochi scapă de moarte, și în actul II. se presentă ca cel mai risipitor om. E îmbrăcat în frac, dă mese bogate, ține servitori, lucuos îmbrăcați, plătește doi ziaristi pe Clevetici (dl Lazar) și Tribunescu (dl I. Bârna) să-'i trimițe »meritele«, ce nu le are, în »Gogoșă patriotică«, apoi cade în mrejele Enarchiței Rufinescu (d-na Oprea) care silită de bărbatul seu vine să înșele bani dela Antochi și-'i ia din minte să facă împreună un voiaj în Paris.

Actul III. presentă vieța desfrănată a lui Polidor. Antochi vine dela Paris desilusionat (a. IV). Enarchița, după-ce l'a stors de bani, s'a îndrăgît de un actor. Iși risipie aproape toți galbinii, abia îi rămăseseră 100, din cari își cumpăra 2 puștoale și plătește pe fidelul seu Martin (dl Șipoș). În fine îi spune maiorul, că Mașa a fugit dela Polidor, că el vrea să se despartă pe Mașa, și deoare-ce Polidor, provocat la duel, n'a primit, Antochi primește însuși duelul în locul fiului seu, ca numele seu Sgârcea să nu-'i rămână desonorat și cade împușcat de maiorul...

Dl Dr. Radu s'a achitat de rolul seu lung și foarte greu cât se poate mai bine. Cu multă pricepere și îndemănare a știut scoate la iveală momentele principale ale dramei : sgârzenia lui Antochi, slăbiciunea pentru fiul seu, desperarea, ce-'l cuprinde, când vede că a crescut un șerpe la sinul seu, ura în contra omenirei, amestecată totuși cu bunătate de inimă, care-'l face să deie 5000 de galbini pentru o casă de orfani, și care de multe-ori îl ispitește să ierte pe Polidor, să-'l cheme și desmerde ear' ca mai înainte, și numai cu greu, descoperindu-'i noue ticăloșii, învinse această pornire ; ear' în scena finală, când luptându-se cu moartea spune cele mai crude adevăruri Enarchiței, patrioților falsi : Tribunescu și Clevetici și blastemă pe fiul seu, care l'a adus la gura morții și acum în genunchi îi cere iertare și milă, dl Radu a atins culmea interpretării isbutite.

Exact și-au dat rolurile dnii : Dr. P. Oprea, ca boer cu vederi ruginite, dl Al. Florea, care a surprins cu presentarea sa corectă de maior rusesc lăudăros ; dl Cioran ca Polidor a produs adâncă impresie mai ales în scena ultimă din act. III. Tot asemenea dl Ar. Florea, ca medicul lui Antochi, dnii Bârna și Lazar, G. Jula, A. Draia și Faur, ca amici ai lui Polidor și soți la jocul de cărți, apoi Martin (dl Șipoș) ca casnic vechiu al lui Antochi, model de fidelitate. D-șoara Letiția Rimbaș, în rolul Mașei a prezentat cu mult efect lupta internă între datorita de soție și dragostea cătră Duducescu, până în cele din urmă își lasă bărbatul criminal ce însuși o împinsese în brațele lui Duducescu, și fuge cu acesta.

Destul de bine a jucat d-na Oprea ca Rufineasca și d-șoara Zoe Rimbaș, ca contesă, dând cu deplin succes pe cocheta.

Public a fost numeros, încât sala a fost neîncăpătoare. Aplauze numeroase au răsplătit pe diletanți. După teatru, a urmat petrecere veselă cu joc.

Laudă și mulțumită se cade dlor aranjieri că ne-au procurat o seară atât de plăcută.

N. P.

CORESPONDENȚĂ.

Hunedoara, Nov. 1896.

Dare de seamă.

D-le Redactor,

În 14 Noemvrie st. n. s'a arangiat, precum se știe, o petrecere cu joc în opidul nostru, al cărei venit curat a fost destinat pentru biserica gr-or. din loc. Petrecerea a fost deplin reușită și cu plăcere amintim că și de astă-dată amabilele d-șoare surori *Constanța, Ana, și Victoria Danilă*, au contribuit mult prin ajutorul lor, ca petrecerea să aibă reușita bună care a avut-o. Sunt și domnia-lor dintre acele fiice harnice ale neamului nostru, care nu întârzie a face totul în serviciul cauzelor din care se urmeze un folos pentru națiune, ori așezămintele ei. O amintim aceasta spre lauda d-lor.

Venitul întreg al petrecerii a fost : 106 fl. 50 cr. Spese 53 fl. 38 cr. A rămas deci pentru biserică un venit curat de 53 fl. 12 cr.

Suprasolviri benevole au incurs dela d-nii : Nicolau Muntean 2 fl., Wielt Petru 40 cr., Bovnovozî Márton 2 fl., Ida Murășan 1 fl. 50 cr., Chirca Simion 30 cr., Stoichiția Nicolae 1 fl., Rudolf Murășan 30 cr., Ioan Onea 40 cr., Szállasy Antal 40 cr., Kosowszky Vince 10 cr., Toma Dani 30 cr., Kessler Béla 40 cr., Kristof Ernő 40 cr., George Oprea 30 cr., Grossman V. 30 cr., A. Cassian 80 cr., N. Boldin 30 cr., George Danilă 1 fl. 80 cr., George Schocander 30 cr., Cristian Rudolf 40 cr., Buda Aron 30 cr., Amalia Dima 1 fl. 80 cr., Frischolz Árpád 40 cr., Corneliu Schuster 1 fl., Ivaș Maria 1 fl. 70 cr., Alex. Dima a Evița 80 cr., Arszint Lajos 30 cr., Nandra Eviția 40 cr., Iasztrab Károly 40 cr., Halkin Mihályi 20 cr., Orencsak János 40 cr., Sirger Johan 40 cr., Dr. A. Fehér 40 cr., Ernes Mate 80 cr., T. Tulea 1 fl., Zsilinszky A. 1 fl. 50 cr.

Pentru cari suprasolviri primească stimabili dăruitori și pe calea aceasta călduroasele noastre mulțumite, și toți cei-ce prin participarea lor, au contribuit la reușita frumoasei noastre petreceri dela 14 Noemvrie.

Comitetul arangiator.

Adunarea generală

a »Reuniunii învățătorilor gr-or. din districtul Sas-Sebeș«.

28 Noemvrie 1896.

Domnule Redactor,

În zilele din 8/20 și 9/21 Noemvrie a. c. s'a ținut adunarea generală a »Reuniunii învățătorilor români gr-or. din districtul Sas-Sebeș« în orașul Sebeș. După serviciul divin președintele reuniunii, părintele Z. Murășan, a deschis adunarea. Erau de față 60—70 de membri. După cetirea raportului comitetului central și al cassarului, cari la propunerea comisiei cenzurătoare (dnii inv. Suci, Timariu și Nicoară), reunirea le ia cu plăcere la cunoștință și 'le dă absolutul cu mulțumită. Cel mai însemnat punct în ziua întâie a fost disertația dlui C. Suci : »Educațiunea națională, promovarea ei prin cântecul poporal și îndreptățirea acestuia în școala poporală«.

Lucrarea a fost ascultată cu viu interes și autorul aplaudat din partea tuturor ! Fiind timpul înaintat, ședința s'a ridicat și cu toți ne-am dus la otelul »Leul-de-aur« la o masă comună. Intre vorbiri și cântări naționale ne-am petrecut cu toții până târziu în cea mai bună înțelegere. Trebuie să spun la acest loc, că mare veselia ni-au făcut cele patru »colege«.

Aceia cari au luat parte la această masă comună, nu vor uita curând plăcutul moment când o grațioasă colegă din »ambitiie de membră« ne-a cântat frumoasa doină :

»Măritam'ăș mărita...
Pita n'o știu frământa...»

Știu că mulți dintre stimații cetitori vor fi curioși să știe care a fost »colega« ? Dar' de geaba sunt curioși, nu li-o spun, păstrez secretul pentru noi colegii numai, care am fost acolo și o știm!...

Săm bătă la 9 ore s'a deschis a doua ședință, și au urmat : »Prelegeri practice din limba maternă pentru cursul I. al școalei po-

porale de G. Tatar, pentru cursul II. de S. Roșu, ear' din Fizică pentru cursul VI. de Avr. David. Toate aceste prelegeri așa numite »vii« — cari se țin înaintea elevilor — fiind foarte instructive, au fost ascultate cu mult interes și prelegătorilor li-s'a adus cuvânta laudă.

S'a ales apoi un vicepreședinte: dl Avr. David, inv. dir. în Sas-Sebeș.

Cu acestea adunarea generală din estan s'a declarat de încheiată.

Tot Sâmbătă, s'a dat o petrecere cu joc, la care membrii rămași și-au petrecut foarte bine până târziu. Laudă și onoare arangiatorilor — îndeosebi dlui G. Tatar.

Ne-am depărtat cu toții veseli dela această adunare ca să muncim mai departe și cu mai multă râvnă în »laboratoarele noastre cari sunt mai mult modeste decât splendide, dar cari ne sânt destul de scumpe, ca să nu le dăm jertfă poftelor satanice, cari țințesc azi la vieața lor« (disertația dlui Suci).
 Încă un cuvânt:

Lipsirea învățătorilor dela școlile grănițerești, cari au fost totdeauna unii dintre cei mai sirguincioși membri, și cari și-au motivat lipsa prin aceea, că *au fost silțiți a lua parte la adunarea învățătorilor dela școlile de stat și comunale*, și acum n'au mai căpătat diurne și pentru adunările noastre, — trebuie să ne pună pe toți pe serioase și triste gânduri.
 Ru—Ra.

Episcop al Lugojului

„Alkotmány“ primește din Viena știrea, că *Maiestatea Sa a numit de Episcop al Lugojului pe „canonicul“ Demetriu Radu, care la 24 s'e fi și depus jurământul de supunere, la nunțatura din Viena.*

NOUȚĂȚI

Nouă Reuniune în Orăștie. Mai acum trei săptămâni s'a pornit în Orăștie din partea inteligenței române, o folositoare mișcare: pentru înființarea unei „Reuniuni de înmormântare“ după chipul celei din Deva. S'a umblat după câștigare de membri, și în curând numărul de 300 de membri de câți e lipsă, a fost câștigat, mai ales oameni din popor.

Având acum numărul prescriș de membri, mâne, Duminecă, după eșirea din biserică, s'e va ținea, în sala școlai gr.-or. române, *adunarea generală de constituire*, la care sânt poftiți și pe această cale toți cei-ce s'e interesează de această creștinească și prea folositoare reuniune.

Metropolit-Primat al României în locul detronatului Ghenadie Petrescu, va fi ales altul în curând. S'e ține ca sigur că Iosif, Metropolitul Moldovei, va fi ales la înalta treaptă.

Despre protopopiatul gr.-or. al Orăștiei, am ajuns să putem da o veste bună. După știrile ce avem, în curând o s'e apară concursul pentru întregirea lui. Lac este, acum Doamne, dă-ne om!

Adunarea inv. gr.-or. din districtul Deva s'a ținut Duminecă trecută și Luni la Deva, fiind cercetată slab de tot. Din 120 de membri abia au fost de față 32, au lipsit peste 80! Adunarea n'u s'a putut ținea după programul publicat, căci inspectorul școlar ungu-resc, a declarat că Reuniunea ca atare nu e recunoscută până nu va avea statute, și dacă chiar țin adunarea, s'e desbată numai afacerile curente și s'e stăbilească statutele pe cari s'e le înaintează spre întărire, dar prelegeri și disertații nu pot ținea. Adunarea s'a conformat îndrumărilor și în ziua întâie sub conducerea vicepreș. Baicu, în a doua sub a președintelui Sânzian, a desbătut afacerile curente și a stabilit textul statutelor, care se vor trimite consistorului spre revizuire, ear de acolo la ministru spre întărire.

Căsătorie. Dl *Eugen Brov*: și-a s'erbat la 7/19 Nov. în București cununia cu d-șoara *Adelina de Heldenberg*. În dup'amiiza zilei s'a s'erbirat actul civil, ear' cununia religioasă în biserică Stejarul, fiind de față numărös public bucureștean. Nuni au fost: dl Dimitrie A. Sturdza și d-na Zoe D. A. Sturdza. Trimitem felicitările noastre!

N'or fi mai mult orbi! Am spus și noi la timpul seu, că un înv'etăt cu numele Rönt-

gen, a descoperit un nou soi de raze de lumină, cari trec prin carne, că privind un om vezi numai oasele de el, și trec prin lemn, așa că vezi ce este închis în sărturul mesei. S'au făcut fel și fel de încercări spre a vedea de ce s'e fie bune aceste raze. O știre de tot îmbucurătoare se telegrafează de curând din Paris, că adevărat, cu ajutorul acestor raze s'e poate reda orbilor vederea perdută, fie perderea ori-cât de veche!

De s'e va adevări în bine această noutate, omenimea o s'e aibă o mare bucurie!

Alte știri și mai noue, date zilele acestea însă, desmint pe cea ee sus, și spun că nu s'ar putea ajuta orbilor nici cu aceste raze!

Moarte. *Francisc Muntean Giulanu*, preot gr.-cat. și prof. norm. în pensiune, după un morb greu și îndelungat, a încetat din viață la 20 Noemvrie n. c. în anul al 76 lea al etății, în Blaj. În veci amintirea lui.

— *Eufrosina Sânzian n. Muntean*, soția dlui inv. Sânzian din Hațeg, după un morb greu, și-a dat blândul suflet în mâinile Creatorului Mercuri în 5/17 Noemvrie a. c. seara la 5 ore, în etate de 35 ani.

Fie-i țărina ușoară!

Serviciul militar scăzut. În România se lucrează la o lege nouă militară, care între altele împuternicește pe ministrul de războiu a trimite acasă după 2 ani de slujbă în armată, pe toți soldații, despre cari oficerii lor vor raporta că și-au câștigat destule cunoștințe de soldați buni. Se ține că aceasta va fi o măsură bună, care va îndemna pe soldați să-și dea bune silințe a învăța ce li-se cere, ca după doi ani să poată fi lăsați acasă, cruțând anul al treilea obligat.

Scutirea epistolelor oficioase de porto. Ministrul instrucției publice a dat o ordinație, în înțelesul căreia, oficiile parohiale numai în treburi religioase, școlare și de matricule, pot trimite scrisori ce vor fi scutite de timbrul postal, având să se scrie pe cuvântă în ce cauză se trimite scrisoarea, și și aceasta o pot face la adresa altor oficii, adevărat trimițând oficiu la oficiu, dar' oficiu la privat, nu poate trimite scutit de timbru. Aceasta pentru-că s'ar fi descoperit că unele oficii parohiale trimit și scrisori private, la privați, cu scutire de timbru.

Dela port-épee de aur la băț de cerșitor. O foaie din Seghedin povestește o istorie foarte tristă despre un tânăr oficer dela regimentul 46 de acolo. Era un întrecut și ușuratic, de s'e-i cauți păreche. În vară, bolnav fiind, și-a dat concediu de 2 luni și s'e vadă de sănătate. A luat cu sine 4000 fl. ce le moștenise dela părinți și s'a dus la o scaldă în Austria. Aici a urmat cu vieața sa ușuratică și și-a pierdut în cărți toți banii, rămânând în strălucitoare uniformă fără o para în pungă în loc străin. A telegrafat colegilor sei din regiment, cari de loc și-au venit într'ajutor trimițându-i 200 fl. ca să iasă din străintoare. Cum a căpătat banii și-a pierdut urma din oraș și nu s'a mai auzit nimic de el. Într'un târziu consulatul austriac din Hamburg a întreat la regimentul din Seghedin de are între oficerii sei pe unul cu numele cutare, ori avut-a vre-odată, că acolo au prins un vagabund ce umblă cerșind și care spune că e oficer ces. reg. din armata comună. După răspunsul comandei regimentului, au pornit spre țeară pe sublocotenentul nenorocit, dar' pe drum a scăpat dinaintea gendarmilor și a fugit în Svițera. Neștiind ce s'e facă, s'o băgat păstor într'un oraș, dar' cum, cum nu, și aci l-au descoperit că cine e. Acum autoritățile de acolo au cerut prin consulat știri, că făcut-a omul ceva fapte rele, ori numai nebuțele aventuri ușuratică, că dacă n'a făcut alte rele, nu-l dau afară din țeară.

Ceartă interesantă. Universitatea din Zürich o cercetează 150 domnișoare și vr'o 400 de tineri. În timpul din urmă, pentru deosebiri de vederi, s'a iscat o ceartă crâncenă între tinerii universitari și colegele lor domnișoare, ceartă care a ajuns până »la cuțit«! Tinerii amenință că ori ei ori cele cu fuste, au să părăsească universitatea!

„**Povestea Vorbii**“ noua revistă literară ce am vestit cetitorilor noștri că a început să apară la București, a ajuns la numărul 5. Revista e o dovadă, că tinerii ce s'au adunat în jurul ei își dau multă străduință să o facă bună. În numărul acesta din urmă, are poezii de Artur Stavri, Alexandru Vlahuță, George Murnu, D. Teleor, apoi nuvele și schițe de Ioan Gorun, St. Basarabeau, G. Coșbuc, și alții, în sfârșit notițe literare, snoave (de D. Stancescu) și altele.

Reproducem în foia numărului nostru de față o poezie și o bucată în proză din această revistă, ca să vadă cetitorii noștri ce fel de lectură pot afla într'nsa.

Treburile orășenești.

— *Pertractarea bugetului orașului Orăștie pe anul 1897.* —

Încă în o ședință de mai nainte din anul de față, s'a tras luarea aminte a magistratului nostru, ca să compună de timpuriu bugetul pro 1897. Acela s'a compus și pus la vedere publică cu începutul lunii Septemvrie.

La 17 Octomvrie s'a pus la ordinea zilei spre pertractare; comitetul permanent însă, aflând multe scăderi, în urma stăruințelor membrilor N. Vlad, L. Bercianu și Dozsa, a propus luarea dela ordinea zilei, ceea-ce s'a și primit de majoritate, deși referintele, senatorul David și membrul de comunitate Dr. Klein, erau de părere a se trece peste observările făcute.

La 20 Noemvrie din nou s'a pus sub pertractare, deși întru nimic nu s'au fost delaturat scăderile aflate întâia-dată.

Tot membrii mai sus numiți, afară de dl profesor Dozsa, au propus în comitetul permanent luarea lui de nou dela ordinea zilei, tot pentru aceleași scăderi, însă de astă-dată nu li-s'a primit propunerea. Urmând astfel a se desbate în general, membrul de comunitate L. Bercianu a vorbit despre acest obiect cam următoarele: Nu poate primi de temei pentru desbaterea generală bugetul pregătit de magistrat, întâiu pentru mai multe erori de formă și anume: Planul de buget înmanuat membrilor de comunitate e o coală de hârtie cu unele rubrici, căruia și numirea îi lipsește, apoi anul despre care sună asemenea nu este însemnat nicăiri; când a mers să se uite în buget, fiind acela pus la vedere publică, și-a dat o coală de hârtie cu unele rubrici, în cari cifrele în mare parte erau scrise numai cu cerusa, nu era încheiat nu era scris, numai forma unui buget nu o avea; tot astfel erau compuse și acelușe același; nu era, mai departe, și nu e nici azi provăzută cu raport din partea referentului economic nici cu părerea comptabilului orășeneș, (§. 125 al legii comunale), ba nici cu hotărârea magistratului; atât venitele cât și cheltuelile sânt grămădite sub câte un singur titlu, soțul și natura lor astfel nu se poate cunoaște, așa că îndreptățitul cetățean nu știe cât sânt venitele și eșitele unui și altui ram de avere ori cheltuelă a orașului; restanțele active, de cari trebuie să fie sume însemnate, nici amintite nu sânt în buget, tot așa și restanțele pasive sânt lăsate afară; asemănare între anul viitor și anul premergător nu se face; soiurile însemnatelor capitale elocate nu sânt evidente, precum și productul acelor necunoscut; venitele multelor edificii orășenești sânt contrase, încât nu se știe care obiect cât aduce; la aruncurile municipale nu se ține seamă de hotărârea forului competent, fără acelea se stabilesc așa după procentele anilor trecuți; la eșite în locul întâiu se pun plățile oficianților, pensiunile și simbriile servitorilor, deși înainte de toate ar fi a se înșira acele cheltueli, la cari orașul este silit prin lege, apoi darea de stat; echivalentul erarial, darea de beuturi, sarcinile comitatense, susținerea edificiiilor orășenești, casarme, spital, etc. etc. și numai după acoperirea zecilor de cheltueli neîncungurate, impuse prin legi, statute, ordinațiuni și con-cluse, ar veni titlul salariilor și pensionaților, și și acestea puse în ordinea lor.

Ridicarea salariilor nu o poate primi pentru-că aceea încă nu este nici pertractată în firul statutului comună, ca atare nici loc nu poate avea în buget, și n'o poate primi pentru-că resursele anului bugetar 1895 și așa sânt exhauriate, — și pentru alte cuvinte pe care le-a arătat în ședință.

Dotățiunile școlarel confesionale nu sânt cu dreptate împărțite, întrucât nu se ia în băgare de seamă prescrișele art. de lege 38 din anul 1868 §. 25, adevărat proporția sufletelor. La titlul XVIII. nu se suscepe rēfuirea datoriei cu 10.000 fl. conform concludului comună, fără numai cu 4000 fl., aceasta ca să ajungă la ridicarea salariilor, și astfel deficitul de 6000 fl. ce ar fi urmat, s'e nu se ivească! Spesele de sub titlul XIX. sânt prea mari și peste puțință ca acelea să fie toate eșite neprevăzute; magistratul administ-rează afară de averea înșirată în buget și alte fonduri, despre cari nu se face aici amintire.

Pentru acestea toate și mai virtos pentru-că cetățenii în cel mai apropiat viitor vor fi însărcinați cu nou arunc comună, deoarece deficitul este aproape neîncungurabil, propune ca bugetul anului 1897 să nu fie primit pentru desbarerea specială, ear' magistratul să fie însărcinat a compune bine cum-penit un buget cu considerare la aceste motive.

Luând cuvântul dl primar orășeneș, recunoaște că multe din cele zise sânt de primit, și d-sa se învoește, ca schimbările propuse să se facă, nu însă pentru bugetul de

față, ci pe viitor, deoarece-ce un ordin al vice-comitetului îi cere grabnic așternerea bugetului. Pentru mărirea salariilor cugetă a avea temei în concludul reprezentanței din 22 Ianuarie a. c. prin care s'a împuternicit magistratul, pe răspunderea sa, a asigna deja și în decursul anului salariile ridicate, în nădejde că acelea vor fi întărite de locurile mai înalte.

Dl *Dr. Ioan Milu* asemenea ia cuvânt și cere, cu logică convingătoare, luarea bugetului dela ordinea zilei și încă acum la desbaterea generală, pentru-că lipsește temeiul pe care un buget real s'ar putea compune, și anume *lipsesc socoatele mai multor ani trecuți*, cari până azi încă nu sânt compuse și censurate, prin urmare nu se știe pozitiv starea faptică financiară a orașului, deși magistratul a fost în rinduri solicitat a împlini această datorință!

Membrii de comunitate, dnii prof. Dozsa și Vitus, recunosc și domnia-lor scăderile arătate de antevorbitori, însă având în vedere ordinul vicecomitetului, propun a se primi de basă pentru desbaterea specială, luând dinșii răspunderea asupra lor.

Dl *Dr. A. Munteanu* se miră, după cele auzite și recunoscute, cum dnii antevorbitori sânt aplicați a lua răspunderea asupra lor, ceea-ce dînsul nu poate primi, fiindcă scăderile și ușurătatea cu care este compus acest buget este până la evidentă documentată, și greu este a răspunde unui membru de comunitate pentru neglijența unei corporațiuni, singură responsabilă în chestiune!

Referentul bugetului, senatorul David, asigură comunitatea, că este în stare a servi cu un exposit modern pe viitor, căci »doară posedă atâta capacitate«, însă având în vedere usul de până acum, a fost de convingere (?), că reprezentanța va fi îndestulată cu simpla modalitate de până acum. E și dînsul aplicat pentru viitor a introduce un sistem mai corăspunzător, acum însă recomandă acceptarea aceluia, așa după-cum este prezentat.

A mai vorbit membrul L. Bercian, susținându-și vederile și propunerea; a mai răspuns dl primar ceva, apoi a pus la vot propunerea Dnii L. Bercian, care fiind primită numai de membrii români, rămâne în minoritate, și s'e primește Bugetul spre desbaterea specială.

Despre desbaterea specială, urmată Luni, la 23 Nov., în alt număr.

FEL DE FEL

Tren arzând. O privescătoare îngrozitoare spun foile din Ungaria, că arăta un tren ce venia în noaptea de 14 Nov. dinspre Seghedin la Zsombolya. Un vagon încărcat cu cărbuni, poate căzând pe el schințele dela locomotivă, luase foc. Cărbunii ardeau cu flăcări, dând privescătoare unei făclii uriașe alergând în fugă mare peste câmpuri. Era o vedenie interesantă și fioroasă în aceeași vreme.

O rugăciune.

„Micul Miluc“... își zice rugăciunile în genunchiat înaintea unei icoane cu chipul lui Christos. De-odată în mijlocul rugăciunii, el zice: — Iartă-mă, Doamne, pe o clipită: trebuie să merg se-i dau un pumn la frate-meu, c'a venit și m'a tras pe furii de cap...

POSTA REDACȚIEI.

Gravur. Nu, nu! nu sughiți nici odată. Dar mata ai primit mă rog, posa R... P... din D... Am știre că și s'a trimis deja Duminecă sau Luni.

Favoritul. Ne-ai face un raport detaliat, deoarece sânt multe de spus despre ea... Ei spune, spune, le ascultăm. Ocasional întreabă de ce am lăsat afară frumoasele citate, și vei primi lămuriri liniștitoare.

Dl *I. M.* în *G. r.* Am primit banii trimiși. Multumim de frumoasele cuvinte încurajatoare ce ne-au atins așa plăcut.

Dl *I. B.* în *C. s.* Azi am primit răspunsul în cauza tipăriturilor, azi și se și fac și expediază. Multe doriri de bine!

Pentru redacție responsabil: **Ioan M. Corvin.**

De arândat!

Pe hotarul comunei Geledinți (Losád) s'e poate lua numai decât în arândă, o proprietate de

147 jugere comasate,

cu

25 jugere de pășune,

și provăzută cu toate uneltele de lipsă la economie!

Cu informațiuni mai amănunțite servește

Bocz Géza

147 (503) 2—2

proprietar în Orăștie.

RESTAURANTUL

ce se află în casa noastră situată în *Piața mare din Orăștie*, împreună cu sala cea mare, camerele de oaspeți, pivnițe, curte și grajduri — **se închiriază de nou cu începerea dela 24 Aprilie 1897.**

Licitarea verbală în acest obiect va avea loc în biroul directorului executiv a institutului la *18 Decemvrie 1896 st. n. la 10 ore înainte de amiază.*

Tot până la acest termen se primesc și oferte în scris.
Informări se pot lua în biroul institutului în orele oficiale.

„ARDELEANA“

149 (504) 1—3. INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII,
SOCIETATE PE ACȚII.

713
1896 număr.

151 (505) 1—1

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a prozniczi kir. járásbíróság 1896 évi 17563 számú végzése következtében Dr. Antoni Ede ügyvéd által képviselt Husserl Adolf és fia cég javára Hirsch Izidor ellen 306 frt 86 kr. s jár. erejéig 1896 évi Augusztus hó 26-án fogatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 700 frt. becsült lóvak, bival, tehén, kukuricza stb.-ből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. jbiróság 6970—1896 sz. végzése folytán 306 frt 86 kr. tőkekövetelés, ennek 1896 évi Jánár hó 20 napjától járó 6 % kamatai és eddig összesen 24 frt 39 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig alperes lakásán Kudzsiron leendő eszközzésére 1896 évi Deczember hó 4 napjának délutáni 1 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintet ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Szászváros 1896 évi November hó 16 napján.

Konya Ferencz.
kir. bir. végr.

659
1896 szám.

150 (507) 1—1

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbíróság 1895 évi 2940 számú végzése következtében Dr. Muntean Aurel ügyvéd által képviselt Schuller Lajos és Schwarcz Mendel javára Richter Ferdinand ellen 346 frt 96 kr és 94 frt 97 kr s jár. erejéig 1895 évi Junius hó 22-n fogatosított kielégítési végrehajtás utján felülis foglalt és 320 frtba becsült lóvak szekér és hámok-ból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a fenti kir. jbiróság 7824 — 1896 sz. végzése folytán 94 frt 97 kr. tőkekövetelés, ennek 1895 évi Jánár hó 14 napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 35 frt 40 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig alperes lakásán helyben leendő eszközzésére 1896 évi deczember hó 2 napjának délutáni 4 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintet ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108 §- értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Szászváros 1896 évi November hó 16 napján.

Konya Ferencz.
kir. bir. végr.

713
1896 număr.

151 (505) 1—1

In ajunul ernei!

Subscrisul neguțator am onoare a atrage binevoitoarea luare aminte a publicului cumpărător din loc și de prin comunele vecine, asupra prăvăliei mele bogat provăzută cu tot felul de *marfă de manufactură* pentru trebuințele de casă, adusă proaspătă din atelierele cele mai bune.

Recomand îndeosebi:

Flanele, calitățile cele mai bune; **Cârpe de pěr** fine și trainice; **Cârpe de lână moale** (de Harras); **Pânză** de tot soiul și tare; **Bumbac de bătut** și **Ată de urzit**, aduse din cele mai bune fabrice; **Arniciuri de cusut și de urzit**, în toate fețele; **Ciorapi**; **Brouri**; **Șerpăre** cusute cu flori și fir; etc.

Haine de călușeri!

Se vënd, se dau în folosință ori se pregătesc la trebuință!

148 (508) 2—6

Ion Lăzăroiu,
negustor în Orăștie (Szászváros)

Fondat 1885.

„ARDELEANA“

Fondat 1885.

institut de credit și de economii, societate pe acții.

Reședința societății: Orăștie (Szászváros).

Birourile societății se află în casele proprii (Piața-mare Nr. 2 și 4).

Capital social: 300.000 coroane.

Fonduri proprii ale societății: 175.000 cor.

Institutul primește:

DEPUNERI SPRE FRUCTIFICARE

sub următoarele condiții:

- depuneri cu anunț de 30 zile, cu 5%;
- depuneri cu anunț de 90 zile, cu 5½%;
- depuneri făcute de biserici, școli, corporațiuni culturale, ori cu scop de binefacere, cu 6%.

Permițând starea casei, depuneri până la 1000 coroane se replatească îndată și fără anunțare.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulametul special pentru depuneri, la cerere se trimite gratuit.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se solvesc fără întârziere.

141 (509) 3—

Direcțiunea.

Starea depunerilor preste 1,400,000 Coroane.

Starea depunerilor preste 1,400,000 Coroane.

127 (506)

LIBRĂRIA

lui

H. Graef în Orăștie (Szászváros)

H. Graef recomandă onor. public librăria sa bogat provăzută cu tot felul de cărți, anume cu: toate cărțile de învățământ, atât pentru școlile populare cât și pentru gimnazii, precum și tot felul de recușite de școală: caiete și unelte de desemn, condeiuri, tăblițe, hârtie, ș. a.

Ear' îndeosebi publicului român recomandă frumoasele întreprinderi literare ce apar la București și Craiova în România, și anume:

„Biblioteca pentru toți“ sub conducerea d-lui Dumitru Stăncescu, editura d-lui Carol Müller în București. Apar în fiecare lună 2—3 volume frumoase ca înfățișare și neprețuit de bune ca cuprins! Au apărut din ea până acum 89 numerii. A se vedea cari sânt, la »Bibliografie«. Fiecare număr costă numai 16 cr.

Asemenea recomandă onoratului public iubitor de literatură publicația numită:

„Biblioteca de popularizare“ ce apare în Craiova. Director I. Hussar, editor Ralian și Ignat Samitca. A publicat până acum 23 volume (vezi »Revista Orăștiei« nr. 16 a. c. la »Bibliografie«). Fiecare volum costă numai 16 cr.

În urmă recomandă onoratului public cea mai nouă publicațiune, numită:

„Biblioteca nouă“ din Craiova, edată de G. Sfetea. Publică volume de câte 40—50 pagini, de cuprins ales și bun, cu numai 8 cr. fiecare volum.

Despre tot ce a apărut nou în aceste folositoare publicații, »Revista« vestește pe cetitori la rubrica »Bibliografie« ori »Cărți nouă«. Totul se poate procura dela librăria mea în Orăștie. La comande prin postă, trebuie adaus, peste preț, un timbru de 3—5 cruceri pentru porto.

La cumpărări mai mari de hârtie și tipărituri se dă rabat însemnat.

Ori-ce cărți, literare ori de știință, românești, ungurești, nemțești sau în alte limbi, ce nu le-ai avea deja, se procură îndată de această librărie!